

bozamayacaklar

işçilerin birliğini,
halkların
kardeşliğini

İlan Tahtası, Gündem ve Politika

syf. 2-7

Katrina Değil, Irkçılık Kasırgası
İç Savaşa Doğru mu?
6-7 Eylül Olayları
Eylül Ayı

Sınıf Mücadelesi

syf. 8 -10

İş Güvencesi Örgütlenme Özgürlüğü Sağlıyor mu?
En İyi İşçiler Yönetir: TÜPRAŞ'ı da, Ülkeyi de, Dünyayı da

Emek Güncesi

syf. 11-12

Coca Cola İşçilerinin Mücadelesi Sürüyor
Emekliler Toplu Sözleşme İstiyor
Erdemir İşçileri TEM Otoyolunu Kapattı

Fabrikalardan Okur Mektupları

syf. 13-14

Mücadele Edersek Kazanma Şansımız Var
Kaza Çok Önlem Yok
İşe Yetişmek İçin Acele Ediyoruz

Tarih: Ekim Devrimi ve Ulusal Sorun

syf. 14-16

Katrina Değil, Irkçılık Kasırgası

ABD'nin Meksika Körfezi kıyılarını vuran ve 3 eyalette etkili olan Katrina kasırgası ülke tarihinin en büyük felaketi olarak nitelendirildi.

Bu felakette (bunlar resmi rakamlar) yüzlerce insan hayatını kaybetti. 273 bin 600 kişi evsiz kaldı ve bu insanlar çevredeki 16 eyalete yerleştirildi. Katrina 235 kilometrekarelik alana hasar verdi. New Orleans kentinin yüzde 80'i sular altında kaldı.

Yoksulların ve siyahların yaşadığı New Orleans şehrinde ise felaketten sonra neden onbinlerce insanın kentte kalmasının cevabı oldukça açık! Kalanların ceplerindeki bozukluklar ve birkaç dolar onları kentten götürmeye yetmedi. Çünkü bu insanları kasırgadan önce ırkçılık, yatırımsızlık, endüstrileşememe ve yoksulluk vurmuştur.

İrkçılık Felaketi

Felaket; ırkçılık, yok sayılmanın ve yetersizliğin sonucu olarak doğdu. Katrina kasırgası acımasızlığı ve yozlaşmayı körükledi. Tehlike içinde kalan New Orleans'lılardan, felaketzedelere yapılan muamele ve 'medyanın kurbanları' sunuş biçimi hep ırk üzerinden şekillendi. Vali ölümle pençeleşen insanlara fırtınanın durması için "dua edin" çözümünü önerdi. Açlıktan

telef olan insanların süper marketten yiyecek bir şeyler alması, medyaya yağmacılık olarak taşındı.

Ayrıca siyah hakları savunucusu Randall Robinson'un yerel gazetede çıkan yazısında New Orleans'taki kasırga kurbanı siyahların yaşamlarını sürdürebilmek için cesetleri yemeye başladığı yönünde haberler geldiğini öne sürdü.

Felaketin sorumlusu ABD hükümetinin açıklamalarına göre 2 yıl boyunca birçok insan evsiz kalacak ve yeniden yapılandırma çalışmaları ise önümüzdeki yaza kadar başlamayacak.

ABD'nin bu ırkçı tutumuna karşı bölgede bazı silahlı guruplar da ABD güvenlik güçlerine karşı harekete geçti. Silahlı guruplarla girişilen çatışmalarda 6 kişi hayatını kaybetti.

New Orleans'taki Finansal Times muhabirine konuşan bir polis ise; "Bize cesetleri toplamamız yolunda bir emir verilmedi. Yüzüyorlarsa aşağı itilmeleri söylendi, zaten onları koyacak bir yerde yok" şeklinde bir açıklama yaptı.

"Özgürlükler ülkesi" olarak bilinen ABD'nin yöneticileri tarafından yoksullara ve siyahlara uygulanan bu ırkçı yaklaşım felaketin ta kendisidir. Ama uygulanan bu siyaset bir gün yöneticilerin felaketine dönüşebilir ve işte ABD o zaman özgür bir ülke olabilir.

Katrina kasırgası, Amerika'nın şahsında, emperyalist sömürü ve barbarlığın yarattığı tabloyu bütün açıklığı ile gösterirken, insanlığın karşısına "ya barbarlık içinde yok oluş, ya sosyalizm" seçeneğini bir kez daha çıkarttı.

Yılmaz Uğur

İç Savaşa Doğru mu?

21 Mart'ta Mersin'de düzenlenen Newroz şenlikleri sırasında iki çocuğun bayrak yaktığı suçlamasıyla başlatılan Türk kökenli şovenist seferberlik, 7 Nisan'da Trabzon'da bildiri dağıtan TAYAD'lıların linç edilme girişimiyle sürdükten sonra, Batman'da cenazeye katılan sivil Kürtlerin üzerine ateş açılması, 4 Eylül'de Bilecik'te Kürt göstericilerin linç edilmesi noktasına kadar ulaştı. Bu noktadan sonra da özellikle bazı sol çevrelerde durum, Türkiye'nin bir Türk-Kürt çatışmasına, üstelik bir iç savaşa sürüklendiği, ya da sürüklenmek istendiği yolunda yorumlandı. Buradan hareketle de "Aydınlar Bildirisi" ve özünde PKK'ye silah bıraktırmaya yönelik sözde "barış" girişimi doğdu, bu girişimi yetersiz bulan veya özüne karşı olan kesimler de "iç savaş"ın başka yöntemlerle "engellenmesi ya da önlenmesi" görüşünü ortaya attılar.

Öncelikle şunu belirtelim: *İşçi Cephesi* olarak biz, herhangi bir "iç savaş" girişimi karşısındaki devrimci politikanın, saldırıyı başlatan rejim güçleriyle uzlaşma ya da barış temelinde değil, işçi sınıfının ve emekçi halkların bu tip bir saldırıya karşı politik ve örgütsel hazırlığının gerçekleştirilmesi anlayışı doğrultusunda geliştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. İşçi sınıfı mücadelelerinin tarihi, burjuvazinin ve gerici rejimin hiç bir açık savaş saldırısının uzlaşma ya da tavizlerle geçiştirilemeyeceğini ve bu tip bir politikanın eninde sonunda emekçi kitlelerin tahribiyle sonuçlanacağını defalarca göstermiştir. Gerçek barış ancak proletaryanın ve sömürülen yığınların politik ve örgütsel zaferiyle ve onların iktidarı altında olanaklıdır.

Bununla birlikte, biz Türkiye'de faşizmin yükselmekte olduğundan hareketle varılan iç savaş olasılığı tespitlerine de katılmıyoruz. Çünkü, her şeyden önce, mevcut asker-polis rejimi, onu yeni ve daha gerici (askeri diktatörlük ya da faşizm) bir arayışa yöneltecek herhangi bir dağılma ya da çökme emaresi göstermiyor. PKK'nin başlatmış olduğu "aktif savunma" çizgisi, ne fiilen rejimin arkasında duran silahlı kuvvetleri dağıtabilecek güçte (en azından bugün için), ne de PKK'nin politikası, bizzat önderi Öcalan'ın ifadeleriyle, rejimi yıkmaya yönelik. Tam tersine Öcalan, rejim içi bir "barışçıl çözüm" yaratma çabasında. Öte yandan işçi ve emekçi yığınlar arasında da rejimin devrimci bir yolla aşılmasına yönelik bir seferberlik de söz konusu değil, tam tersine sendikalar ve emekçi yığınlar içinde politik etkiye sahip hemen tüm partiler rejimin saflarında toplanmış durumda.

Bir faşist seferberlikte, geçici olarak bile olsa en büyük rolü oynayan küçük burjuva yığınlarda da rejimden kopuş belirtisi gözlemlenmiyor. Tarım alanında bazı köylü kesimleri yeni liberal politikalarla darbe yemiş olmakla birlikte, genel olarak küçük burjuvazi AKP hükümetinin yakalamış olduğu görece ve konjonktürel ekonomik istikrardan

hoşnut durumda ve bu durumlarının bozulmasını istemiyor. Bunun özellikle kent orta sınıfları için geçerli olması daha da önemli, çünkü faşizmin asıl kitlelerini bu kesimler oluşturmakta ve iktidar sorunu sonuç itibarıyla kentlerde çözümlenmektedir.

Rejimin stratejisi

O zaman olanları nasıl açıklamak gerekir? Rejim açısından bakacak olursak, Güney Kürdistan'daki federasyon oluşumunun Türkiye'deki iktidar odaklarını son derece ürküttüğü, bu gelişmenin Kuzey'e sıçramasını engelleyecek yeni arayışlara ittiği ortada. Buna yönelik iki strateji söz konusu: birincisi, elbette klasik imha çizgisi. Öcalan PKK'nin silahlı mücadelesini ne denli "savunma" diye adlandırırsa adlandırır, gerillaları ne denli "on, on beş genç" diye tanımlarsa tanımlasın, rejim kendi silahlı kuvvetlerinin dışında gelişebilecek herhangi bir odağı anında imha etme anlayışı üzerine kurulmuş durumda. Saddam'ın imha edemediği peşmergelerin liderlerinden birinin Irak devletinin, diğerinin ise Irak Kürt Federasyonu'nun başkanı haline geldiklerini pekala görüyor. Ama sadece silahlı PKK gerillaları değil, Kürt yığınlarının arasında yaygınlaşabilecek bir federasyon eğilimine de tavizsiz yaklaşıyor, ve ne denli barışçıl olsa da hiç bir kitle seferberliğine izin vermemeye çalışıyor, hele intifada türünden serhildanlara, hiç.

Rejimin ikinci stratejisi ise Türkiye'nin bir an önce Avrupa Birliği'ne girerek onun, "mevcut ulusal sınırları değişmez" olarak kabul eden anayasal koruması ve desteği altına sığınmak. Bu da tuhaf bir çelişki ortaya çıkarıyor: gerek Türkiye'de Kürtlerin ulusal ve etnik haklarını talep eden Kürt ulusalcıları, gerekse onları yarın ayrılıkçı olmasınlar diye bu haklarından mümkün olduğunca yoksun bırakmak isteyen burjuvazi, kendi çıkarlarını AB'ye katılımında arıyorlar. Bizce rejimin AB hakkında yaptığı yorum, Kürt ulusalcılarınkinden çok daha gerçekçi. Dolayısıyla da AB taraftarı Öcalan, AB yanlısı başbakanlara ve şimdi Tayyip Erdoğan'a ne kadar mektup yazarsa yazsın hiçbir yanıt alamayacak, Erdoğan da Diyarbakır'da gönül rahatlığıyla "Kürt sorunundan" söz edecek ama rejimin imha ve AB'nin asimilasyon ve/veya entegrasyon politikasından asla taviz vermeyecektir.

PKK'nin kaygısı, şovenlerin amacı

Kürt kitlelerinin en basit demokratik girişimlerine rejimin sürekli bir biçimde baskı ve imha politikasıyla yanıt veriyor. Bu kitleler arasında onlarca yıldan beri politik ve örgütsel açılardan kök salmış, üstelik şimdi programını iyice reformistleştirip mevcut rejim içinde çıkışlar aramaya koyulmuş olan PKK'de belirli bir tepki yaratmış ve asgari düzeyde (ya da elinden geldiği kadarıyla) tekrardan bir "silahlı savunma"

çizgisi geliştirmesinde etkili olmuş olabilir. Bununla birlikte mevcut çatışmaların ardında başka etmenlerin yattığı da görülebilmekte. PKK'nin, Irak'taki Kürt federasyonu olgusundan ve ABD'nin bölgede Güney Kürdistan'daki gelişmeyi engelleyecek herhangi bir Türk operasyonuna karşı çıkmasından hem kaygılandığını hem de bu durumdan yararlanmak istediğini söylemek olanaklı.

PKK kaygılanıyor, zira federasyon eğilimi Kuzey kesimlerinde de kaçınılmaz bir sempati yaratıyor ve Barzani ve Talabani tipi yeni önderliklerin doğmasına zemin hazırlıyor. Bu tip bir gelişme elbette Öcalan önderliğinin açılması anlamına gelecek ve PKK'yi ya 1970'lerin sonlarında diğer sol ve ulusalcı Kürt hareketlerine uyguladığı terör politikasına yöneltecek ya da politik sahnenin arka planına itecektir. Bu yüzden de PKK Kürt kitlelerinin ulusalcı nabzını elinde tutabilmek için silahlı eylemden demokratik gösterilere kadar her yöntemi uygulamaya çalışıyor. Ama öte yandan bu yararlanılabilir bir durumdur da, zira her ne kadar askeri savunma çizgisi PKK'nin düzenli bir savaş verme isteğinden kaynaklanmasa ve barış gösterileri devrimci bir seferberliğin stratejisini oluşturmasa da, bütün bu eylemlilikler PKK'yi Türkiye'nin yanı sıra Avrupa'nın ve ABD'nin

gündemine sokabilecek, onu bir "terörist örgüt" olmaktan çıkarıp kurumsal politika aşamasına geçmesine yardımcı olabilecektir. Aydınların, belediye başkanlarının, eski politik Kürt simalarının "barış elçisi" kesilmelerine ses çıkarmaması, tam tersine bunların çoğalmasını ve daha etkili olmasını istemesi de buradan kaynaklanıyor.

Kürtlere yönelik sivil şoven saldırıların ve linç eylemlerinin ardında olan (tabii hep rejimin müsamahası altında) BBP ve MHP gibi faşist partilerin bütün kaygısı ise, verili durumdan yararlanarak özellikle AKP'ye kaptırdıkları küçük burjuva kesimleri ve oyları geri kazanmak. Kürt düşmanlığından, anti-komünist eğilimlerden yararlanarak, belirli grupları harekete geçirmeye, çeteleştirmeye, güç gösterisinde bulunmaya, AKP'yi "vatan haini" gibi göstermeye, kısacası milliyetçi, şoven ve ırkçı temellerde propaganda yapmaya çalışıyorlar. Bu faaliyetlerini kuşkusuz seçimler yaklaştıkça daha da yoğunlaştırma eğilimi içine gireceklerdir. Bununla birlikte onların bu hareketliliği küçük burjuvazinin kitlesele bir faşist seferberliğı karakteri taşıyor, zira yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bu kesimler henüz ne rejimden ne de AKP hükümetinden kopup yeni ve daha radikal önderlikler arama veya yaratma eğilimi içindeler.

Çıkış var mı?

Bugün Türkiye'de rejimin karşısındaki en büyük sorun hiç kuşkusuz Kürt ulusal sorunu, ve hatta bu rejimle bir anlaşmaya varmaya çalışın PKK'ye rağmen böyle. Bununla birlikte, ABD emperyalizminin bölgedeki fiili varlığı ve Türkiye'deki asker-polis rejimi sürdüğü sürece bu sorunun çözümü olanaklı olmayacak, baskı, imha, asimilasyon ve entegrasyon politikaları sürece, üstelik AB'ye katılım ile bu politikalar dünya ölçeğinde bir meşruiyet kazanacaktır. Dolayısıyla sorunun çözümünü Irak'taki anti-emperyalist direnişle dayanışmakta, AB karşısında Avrupa proletaryasıyla bütünleşmekte ve Türkiye'deki Bonapartist rejimin devrimci aşılmasında aramak gerekiyor.

Türk ve Kürt proletaryasını ve emekçi yığınlarının ortak seferberliğini gerçekleştirecek, bu birliğı zedeleyen her türden silahlı ve silahsız reformizmi teşhir edip aşabilecek, UKTH (Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı) mücadelesini devrimci sınıf çizgisinde örgütleyebilecek, bir bütün olarak proletaryanın ve emekçi halkların önündeki temel sorunları programlaştırabilecek bir çizgi bu. Görev bu çizginin örgütlenmesinde yatıyor.

İşçi Cephesi

6-7 Eylül Olayları

6-7 Eylül olayları aslında servetin ve sermayenin el değiştirmesidir. Yani sermayenin Türkleştirilmesi- millileştirilmesidir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde "Osmanlılık" üst kimlik olarak kullanılırdı. Ama imparatorluğun parçalanmasının hızlandığı süreçte İttihat ve Terakki de, Osmanlılık yerine Türk milliyetçiliğine sarıldı. Devletin temel politikası servetin gayrimüslim azınlıklardan alınıp Türklere geçmesi, sermayenin aynı şekilde gayrimüslimlerden Türklere geçmesini sağlamaktı.

Servetin ve sermayenin el değiştirmesi çoğunlukla hiç de dostane ve barışçı olmayan yollarla gerçekleşti. Ermeni tehciri de bir yerde servet ve sermayenin el değiştirmesiydi.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında çıkarılan Varlık Vergisi Kanunu ve onun uygulama biçimi izlenen politikanın devamıydı. Ve 6-7 Eylül olaylarını da bu çerçevede değerlendirmek gerekir.

Olayların nedeni neydi? Kimi hedef alıyordu?

Menderes hükümeti iktidardaydı. O dönemde de "Kıbrıs Türklerindir" sloganı ile gerici-faşistlerin ve basınında kışkırtmasıyla sesler yükselmeye başlamıştı. Olaylara Atatürk'ün Selanik'teki evine atılan bomba bahane olmuştu. Daha sonradan ortaya çıkan bombayı Türkiye'nin Selanik Konsolosluğu tedarik etmişti. Atatürk'ün evine bomba atıldığını sanan halk İstanbul'daki Rumlara ve yanı sıra Ermenilere saldırmıştı. Dükkanlar yağmalanmış, evler talan edilmiş, tecavüz gerçekleşmiş ve cinayetler işlenmişti. Taksim'den Tünel'e kadar her yer tahrip edilmiş, yağmalanmış, mağazalar, dükkanlar, kilise ve arka sokaklarda da saldırılmayan ev kalmamıştı. "Kıbrıs Türk'tür Türk kalacaktır / ya Kıbrıs, ya Atina, yoksa Madam Katina" diye bağıarak İstiklal caddesini yağmalama sonucu tümsekler haline getirmişlerdi. Olayların sonucunda 37 kişi hayatını kaybetmiş, 200 kadına tecavüz edilmiş, bir rahip diri diri yakılmış, onlarca insan linç edilmişti. Olaylar sonrası pek çok

gayrimüslim ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştı. O güne kadar birbiriyle komşu olanlar gayrimüslimlerin evini taşıyıp, tecavüz edip, yağmalamışlardı.

Olaylardan günlerce önce İstanbul'daki gayrimüslimlere ilişkin envanter çalışmasının devlet tarafından yapılmış olması, yani saldırılacak kişilerin önceden resmi kanallarca tespit edilmiş olması tabloyu açıkça ortaya koyuyor. Özel Harp Dairesi'nde görev yapmış Emekli Orgeneral Sabri Yirmibeşoğlu'nun, Tempo dergisinin 9-11 Haziran 1991 tarihli 24. sayısında yaptığı bir mülakatında şu satırları okuyoruz:

"bak ben sana bir örnek daha vereyim. 1974 Kıbrıs Harekatı. Eğer Özel Harekat Dairesi(ÖHD) olmasaydı, o harekat, yani iki harekat da o kadar başarılı olmayabilirdi? Harekat başlama-

dan önce ÖHD devredeydi. Adaya bankacı, gazeteci, memur görüntüsü altında ÖHD elemanları gönderildi. Ve bu arkadaşlarımız, adadaki sivil direnişi örgütlediler, halkı bilinçlendirdiler. Silahları 10 tonluk küçük teknelerle adaya soktular. Sonra 6-7 Eylül olaylarını ele al.

– Pardon paşam, anlamadım. 6-7 Eylül olayları mı?

– Tabii. 6-7 Eylül de bir Özel Harp işiydi. Ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amaca da ulaştı..."

6-7 Eylül 2005 sergisine saldırı

6-7 Eylül 1955 yılında o dönemi inceleyen savcı yaşanan olayların fotoğraflarını yıllarca saklamak durumunda kaldı. Bu döneme tanıklık yapacak resimlerini öldükten sonra yayınlaması şartıyla Tarih Vakfı'na verdi. Savcının ölmesinden sonra Tarih Vakfı'nın Beyoğlu'nda düzenlediği 6-7 Eylül resim sergisi MHP'lilerin saldırısına uğradı. "Türkiye Türk'tür, Türk kalacak" sloganlarıyla resimleri yırtarak, yumurtaya buladılar.

Acaba 1955 yılında yaşanan bu olayların resimleri neden faşistleri tedirgin etmişti? Faşistler resimleri yırtarak yaşanmış bir tarihi olayı hafızalarımızdan silebileceklerini mi sanıyorlar?

Konferans yapıldı

Mayıs ayında Boğaziçi Üniversitesi'nde yapılması planlanan, "İmparatorluğun Son Döneminde Osmanlı Ermenileri; Bilimsel So-

rumluluk ve Demokrasi Sorunları” adlı Konferans hükümetin sert açıklamalarından sonra ertelenmişti.

Eylül ayında tekrar planlanan konferans bu kez konferans yapılmadan mahkeme tarafından yapılması engellendi. Konuşmacıların neler konuşacakları belli değilken mahkemenin böyle bir karar alması başlı başına siyasi bir tutumdur. Bu durum AB sürecinde hükümetin “hak ve özgürlüklerin arttığı bir süreçtir” demesinin ne kadar inandırıcı olduğunu gösteriyor.

Konferans daha sonra Dolapdere’deki Bilgi Üniversitesi’nde yapıldı. Davetiyesi olanlar toplantıya katılabildiler. Toplantı sürerken dışarıda yine beklenen tepki gelişti. MHP ve İşçi Partililerden oluşan küçük bir grup öfkelerini kustular. Halktan katılım olmadı. Faşist saldırganlar zayıf kaldıkları için bir şey yapamadılar. Toplantıdan bir

kaç gün sonra Hukukçular Birliği Derneği 17 kişi hakkında suç duyurusunda bulundu. Sonuçta konferans yapıldı. “İmparatorluğun Son Döneminde Osmanlı Ermenileri; Bilimsel Sorumluluk ve Demokrasi Sorunları” ana başlığı altında “Ermeni sorunu” tartışıldı. Ama ülke bölünmedi?

Dün Ermeni, Rum... Bugün Kürtler Düşman Yapılmak İstiyor

Burjuva devlet önce bu topraklarda yaşayan gayrimüslimlere saldırarak ellerindeki servetlerine el koydu. Bugün aynı devlet Kürt halkını yok sayarak imha politikası izlemekte ve Kürt halkının en demokratik haklarını dahi tanımamakta. Devlet Diyarbakır’da yapılacak mitingi ertelerken Ankara’daki MHP’nin mitingine izin vererek gerçek niyetini gösterdi. Son günlerde

Kürtlere karşı yaşanan saldırılar bunu göstermektedir.

Ordu Kürdistan’da savaşı devam ettiriyor. Batı da ise milliyetçi faşistlerin harekete geçmelerini salık vererek halkı kışkırtmaya çalışıyor. Bozöyük’te yaşananları gündem gazetesinden saat be saat okumak yeterlidir. Basında bu kışkırtmaları destekler yayınlar yaptı. Bunun sonucunda Düzce’nin Akçakoca ilçesinde öldürülen Kürt işçinin durumu milliyetçi-faşistlerin sadece Rum ve Ermenilere değil, Kürtlere de, Alevilere de kısacası bu topraklarda yaşayan kendilerinden saymadıkları herkese karşı aynı tutum sergilediklerini gösteriyor.

Kendisini “sol” diye nitelendiren Türk Solu adlı dergi yaşanan olayların ardından ırkçılık yaparak Türklere, “*Kürtlerle konuşmayın çünkü öz Türkçe’niz bozuluyor. Yemeklerini yemeyin çünkü Türkün yemek kültürü kayboluyor. Dükkanlarından alışveriş yapmayın çünkü paranız PKK’ye gidiyor. Kürtlerle, Alevilerin bulunduğunuz yere göç etmesine izin vermeyin çünkü köy kültürünü Türke empoze ediyorlar*” şeklinde ırkçı, faşist bir çağrı yaptı.

Bunları her bulduğumuz ortamda teşhir etmeliyiz. Bir de sol adına bunları yapıyorlar. Zaten toplumda sola duyulan güvensizliği daha da arttırıyorlar. Ama ne kendileri sol ne de yaptıklarının sol ile bir ilişkisi var.

Halklar Kardeştir, Düşman Kapitalist Kâr Düzenidir

Halklar arasında düşmanlık tohumlarını eken de, bu tohumların meyvelerini toplayan da kapitalist düzendir. Düşmanlığın temelinde sömürü düzeni vardır. Kardeşlik ve barış için halkların kardeşliği gereklidir. Çünkü kapitalist düzen halkların kardeşliğinden çekindiği için kendi çıkarları gereği halkları birbirine kışkırtır.

Nergis Çayır

Eylül Ayı

Eylül kelimesi, yani eylül ayı, bana çocukluğumdan beri hüznü çağırıştır. Sizce sebepsiz mi ? 1 Eylül 1939, 2. Dünya Savaşı'nın başlangıcı... Her ne kadar BM, barış günü ilan etse de sonuç değişmiyor. Yine bu ayın içerisinde, 6-7 Eylül'de, Türkiye'de yaşayan gayrimüslimlere yapılan saldırının yıldönümü. 6-7 Eylül'de İstanbul'da birçok gayrimüslimin evi, işyeri tahrip edilmiş, malları yağmalanmış, ibadet yerleri, kiliseler, havralar yakılmıştı. Yine 11 Eylül'de, Amerika'nın desteğiyle Şili'de faşist Bunta Pino Pinoche önderliğinde darbe yapıldı ve halkçı Allende hükümeti devrildi. Onbinlerce insan tutuklandı, öldürüldü...

Daha yakın tarihte, Eylül ayında, Sovyetler Birliği'ne karşı Amerikan emperyalizminin besleyip büyüttüğü Usame Bin Ladin'in örgütü El-Kaide, ABD'de İkiz Kuleleri yerle bir etmişti. Yine 4 Eylül 2005'de Bozhöyük'te Kürtlere yapılan linç girişimi, ülkücü faşistlerin belediye başkanının da desteklemesiyle yolcu otobüslerine saldırımları, otobüslerle birlikte insanların diri diri yakılmaya çalışılması... Her ne kadar provokasyon halkın hassasiyeti diye yansıtılmaya çalışılsa da hiç de öyle değildi. Planlı bir linç girişimi uygulamaya konuldu. İlginçtir bu olaydan 1-2 gün önce Almanya'nın Köln şehrinde 13'üncüsü yapılan "Kürt Festivali" çok kalabalık geçmişti. Ardından Kürt kurumlarına dönük saldırılar arttı. Almanya'da "Özgür Politika" gazetesine ve Mezopotamya Haber Ajansı'na yapılan baskınlar ve

baskınların ardından bu kurumların kapatılması, Almanya'da burjuva demokrasininin gerçek yüzünü gösteriyor. Yani yine Eylül'de...

Ülkemize gelince 12 Eylül 1980'de Kenan Evren önderliğinde askeri darbe gerçekleştirildi. İşçi sınıfının ve yoksul halkın yükselen mücadelesinden korkan burjuvazi, orduyu göreve çağırmış ve CIA'nin desteğiyle gerçekleşen bir darbeye emekten yana tüm kesimler büyük bir darbe almıştı. Gazeteler, dergiler, sendikalar, partiler kapatılmış, insanlar sokaklarda infaz edilmiş, gözaltında öldürülerek kaybedilmiştir. İşçi sınıfının örgütlülüğüne karşı yapılan bu darbe sonucunda:

- *1 milyon 683 bin kişi fişlendi.
- *650 bin kişi gözaltına alındı.
- *210 bin davada 230 bin kişi yargılandı.
- *7 bin kişi için idam cezası istendi.

- *517 kişiye idam cezası verildi.
- *İdam cezası verilenlerden 50 kişi asılarak idam edildi.
- *171 kişinin işkencede öldüğü belgelendi.

*Diyarbakır zindanında ölüm oruçlarında dönemin önder kadrolarından Ali Çiçek, Hayri Durmuş, Kemal Pir'inde aralarında bulunduğu 14 kişi ölüm oruçlarında hayatını kaybetti.

12 Eylül Mitingi Yasaklandı

12 Eylül darbesini protesto etmek ve suçluları teşhir etmek için 78'liler Vakfı'nın Kadıköy Meydanı'nda yapmak istediği miting, DİSK'in *bu protestoya Kürtler de katılacak* diyerek mitinge katılmaktan vazgeçmesinin ardından iptal edildi. DİSK bu provakatif davranışın sorumlusudur. Oysa 12 Eylül darbesinden en çok zarar gören kurumların başında DİSK gelir. O günden beri kendini hala toparlamamıştır. Bu kadar olumsuzluktan sonra Eylül'de hüzünlenmek elde değil, yanılıyor muyum?

Son olarak tabu olarak görülen "Ermeni sorunu" üzerine bilim insanlarının katılımıyla 24-25 Eylül tarihlerinde bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantı sonucunda ülke bölünmedi. Bu konferansa da yine İşçi partisi, faşist MHP ve BBP'liler saldırdılar. Bu milliyetçi-faşist unsurlar katılımcılara sözlü tacizde bulunup, yumurta ve domates atarak gerçek yüzlerini bir kez daha gözler önüne serdiler.

Jiyan

İş Güvencesi Yasası Örgütlenme Özgürlüğü Sağlıyor mu?

Türk-İş Sendika'sının yaptığı araştırmaya göre, Türk-İş'e bağlı sendikalara üye oldukları gerekçesiyle bir buçuk yılda 15 bine yakın işçi işten atıldı. Bu yazı yazıldığında günlük gazetelerde her gün sendikaya üye oldukları için işten atılan işçilerin haberlerini okuyabiliriz. 15 bin işçi işten atılırken sendikalar ne yaptı? Türk-İş sendikası sağ olsun, varolsun bu araştırmayı yapmış, başka da kayda değer bir gelişme yok.

Bunlara hayıflanmak bizim işimiz değil ama yine de gerçekler bilinmeli. İşten atılan işçilerin büyük bölümü özelleştirme sonucu işten çıkarılan işçilerdir. Bugün araştırma yaparak, sendikalı sayısı düşüyor diyerek hayıflanılan bürokratların ne kadar samimi olduklarını özelleştirilen işyerlerini savunurken gördük. Atılmaların yoğun olduğu bir diğer büyük kesimi de sanayinin can damarı olan metal sektörü. Türk-Metal üyesi 1800 işçi, Petrol-İş üyesi 298 işçi, Deri-İş üyesi 488 işçi işten atılmış. bunlar 2004 yılı verileri.

2005 yılı ilk yarı verileri daha fazla. Sözde sendikal örgütlenmenin sağlanması için getirilen iş güvencesi, uygulamada işlemez duruma getirilmiş durumda.

Sendikaların örgütlendiği işyerlerinde yoğun işten çıkarmalar yaşanıyor. İşverenler, mahkemece işe iade verilse bile, zaten düşük olan tazminatları ödemeyi tercih ederek işçileri işe almıyorlar. Ya da mahkeme aylarca sürüp işçilerin aleyhinde sonuçlanıyor.

Sendika bürokratları yeni çıkarılan iş güvencesi yasasına balıklama atlamışlardı. Hatta yasanın oluşma sürecine işçi sendikalarının başkanları fiilen katılmışlardı. Bu yasaların geçmesi için devlet ve patronlara yardımcı olmuşlardı. Şimdi sendika bürokratlarının bu ahkam kesmeleri inandırıcı değildir. Çünkü işçi sınıfına her geçen gün saldırılar artıyor. Sendika bürokratlarının umurlarında bile değil. Sonuç ortada, sendika bürokratları koltuklarını kaybetmekten ve işçilerden gelecek aidatların kesilmesinden korkuyorlar.

Türk-İş Başkanlar Kurulu yapıldı

14 Eylül'de Türk-İş Başkanlar Kurulu toplandı. Toplantıda özelleştirmelere karşı mücadele ve işçi haklarına yönelik saldırılar,

tazminatların fona devredilmesi, şu anda mecliste olan "Sosyal Güvenlik Yasası", asgari ücretin bölgelere göre düzenlenmesi vb. konular tartışıldı. Eylemsizliği açıkça savunan birkaç sendikanın (Türk Harb-İş, Türkiye Maden-İş, Yol-İş) dışında, sendika bürokratları her zaman ki gibi mangalda kül bırakmadılar. Tabanın da mücadeleye hazır olduğunu sözlerine eklediler. Pek iyi geriye ne kaldı? Sendikalar mücadele etmek istiyor, taban da hazır. Hazır olmayan neydi? Daha ne bekleniyor? Belli ki sendika bürokratları özelleştirmeler bittikten ve bir tek sendika üyesi işçi kalmadıktan sonra eylem yapacak.

Toplantının sonunda Emek Platformu'nu toplantıya çağırarak, işyerlerinde bildiri okumak ve 3 Ekim'den sonra salon toplantıları düzenlemek kararı alındı. 3 Ekim'de malum (hepimizin bildiği) AB müzakerelerine başlamak için karar günü. Devlet elinden gelse bütün devlet işlerini 3 Ekim'den sonraya bırakacak. Nikah günü almaya gidenlere de 3 Ekim'den sonra gelin diyecek. Sendika bürokratları istemeden yapmak zorunda kaldıkları göstermelik eylemleri bile her zaman erteleyecek bir tarih buluyorlar. 3 Ekim olmasaydı emin olalım ki yine ileri bir tarihe erteleyeceklerdi. Zaten bu pasif, üretimden gelen güce dayanmayan eylemlilikleri ertelemekten de yapsalar ne değişecek? Yapılan eylemliler dostlar bizi alışverişte görsün mantığıyla yapılıyor. Tek bildikleri yol bu. Sendika bürokratlarının izlemiş oldukları siyaset işçi sınıfının güvenini sarsmış sermayenin işini kolaylaştırmıştır. Sermaye cephesi de bu bilinçle işçi sınıfına daha yoğun saldırmakta.

Bugün işçi sınıfının bu saldırıları geri püskürtecek gücü var. Ama bu gücü sendika bürokratları işçi sınıfının hafızasını silerek, işçileri pasifize ederek bulandırmış durumda. İşçi sınıfı tekrardan var olan haklarını koruyup, yeni kazanımlar elde etmek için mücadeleye geçebilir. Bu mücadeleye müdahale edebilecek ve işçileri sendika bürokratlarının zehirlemesinden koruyacak örgütlenmelere ihtiyaç var.

En İyi İşçiler Yönetir; TÜPRAŞ'ı da, Ülkeyi de, Dünyayı da...

Son 1,5 yıllık net satışı 17.4 milyar YTL (yaklaşık 13 milyar dolar), 2005 yılı ilk yarısı net kârı 292 milyon YTL (yaklaşık 216 milyon dolar) olan, 5 bin 200 kişinin çalıştığı Türkiye'nin en büyük kuruluşu TÜPRAŞ'ın yüzde 51 oranındaki hissesinin satışı için açılan ihaleyi 4 milyar 140 milyon dolarla en yüksek teklifi veren Koç-Shell Ortak Girişim Grubu kazandı. (Shell şimdilik küçük hissedar. Lakin bu emperyalist dev şirketin hissesinin küçüklüğü bizleri yanıltmamalı. İşlevinin büyüklüğünü göreceğiz...)

Özelleştirme sonrası IMF Türkiye Masası Şefi Lorenzo Giorgianni, Özelleştirme İdaresi (ÖİB) Başkanı Metin Kilci'yi tebrik ederken, IMF ile aynı duyguları paylaşmayan çoğunluğun eleştirilerine karşı, her şeyi babalar gibi satmakla meşhur Maliye Bakanı Kemal Unakıtan, "TÜPRAŞ'ı Koç mu daha iyi yönetir, biz mi?" açıklamasıyla özelleştirmeyi savundu. Kuşkusuz TÜPRAŞ'ı ne kendisi, ne de Koç iyi yönetir; en iyi işçiler yönetir. Üstelik sadece TÜPRAŞ'ı değil, ülkeyi de.

Son bir yıl içinde 16.2 milyar dolarlık özelleştirme yaparak büyük bir başarı sağladıklarını iddia eden Unakıtan, 2005 yılı içinde bu miktarın daha da artacağını belirtiyor. Büyük bir zafer kazanmış komutan edasıyla böbürlenmiş Maliye Bakanı Unakıtan oysa mart ayında şirketin yüzde 14.76'sının 446 milyon dolara İsraili milyarder Sami Ofer'e satışını onaylamıştı. Bu durumda Ofer 6 ayda durduğu yerde 752 milyon dolar kâr etmiş, bir başka deyişle Unakıtan maliyeyi 752 milyar dolar zarara sokmuş oldu. Hatırlayalım, eğer Petrol-İş sendikası dava açıp ihaleyi iptal ettirmemiş olsaydı TÜPRAŞ'ın yüzde 65 hissesi, Ekim 2003'de, 1 milyar 302 milyon dolara, paravan Efremov Kautschuk adlı şirkete satılmış olacaktı.

Şimdi ülkeyi yönetmeye aday olmuş AKP hükümetinin Maliye Bakanı'nın, "Koç mu daha iyi yönetir, biz mi?" açıklaması bu durumda ne anlama geliyor? 'TÜPRAŞ'ı bile yönetmekten aciz isen Türkiye'nin maliyesinin başında ne işin var?', 'Neden her şeyi bilen adam edasıyla ülkeyi yönetme haddini kendinde görüyorsun?', 'Seni oraya "kim iyi yönetir?" sorusuna cevap ver diye mi diktiler?' sorularını bu şahsa yöneltmenin bir anlamı var mı? Her şeye rağmen Unakıtan'a kızmamalı. Hatta bilenen bir gerçeği bu açıklıkla ifade ettiği için ödüllendirmeli. Açıklamasının anlamı şu: Maliyeyi de, ülkeyi de patronlar yönetiyor; yani Koçlar, Sabancılar, İMF'ler, DB'ler, AB'ler vs... Kendisine kızanlara adamın dediği bu.

Türkiye'nin borcu 250 milyar dolar, 30 tane TÜPRAŞ'ın satılması gerekiyor...

Bütün bu satış fiyatları ve piyasa değerleri çerçevesinde yaşanan uçkağıtlar sadece yağmanın boyutlarını göstermesi bakımından önemli. İyi ya da kötü fiyat; değerinin altında ya da üstünde satış işçi sınıfının ve emekçi yoksul kitlelerin gündemi olamaz. Özelleştirmenin her türüne, özelleştirilen kuruluşun stratejik olup olmamasına bakmaksızın, hayır diyoruz. Özelleştirmeler yasaklanmalıdır. Özelleştirilen kuruluşlar işçilerin denetim ve yönetiminde millileştirilmelidir. Çünkü biliyoruz ki özelleştirme daha fazla işsizlik, yoksulluk, açlık, örgütsüzlük anlamına gelmekte. Bırakalım fiyatlar, değerler sağ-sol liberalleri, milliyetçi-ulusalcı sözüm ona "vatanseverleri" meşgul ededursun. Liberaller en iyi fiyat ve mümkünse daha fazla yabancı sermaye peşinde koşarken, ulusalcılar özelleştirilen kamu kuruluşlarının hepsini OYAK'ın alması için gırtlaklarını yırtsin. OYAK alamadığında da "tek teselli nedeni sayılabilecek olan noktalarını, bir büyük ulusal kuruluşun (TÜPRAŞ'ın), hiç değilse bir yabancı sermaye grubunun eline geçmemiş olması" sayınsınlar.

Koç yukarı, işçi sınıfı nereye?

Türkiye nüfusunun yüzde 4.8'i açmış, ne gam! Dünya Bankası'nın yayımladığı Dünya Gelişim Raporu 2006 verilerine göre bunun anlamı günlük 1 doların altında bir gelirle yaşamak. Anlayacağımız dile çevirirsek ayda 40 YTL'den daha az bir gelire sahip olmak. Daha açık ifade edelim; Türkiye'de bu verilere göre 3,5 milyon insan aç! Sadece yoksul ya da işsiz değil, mutlak şekilde aç! Mustafa Koç, TÜPRAŞ'ı aldıktan sonra dünyanın en büyük 500 şirketi içindeki yerlerini 389'dan 200'lü sıralara çıkaracaklarını ilan etmiş. Türkiye 90 ülke içinde nüfusu günde 1 doların altında yaşamak

zorunda olan ülkeler içinde 54'üncü sırada. Ayrıca aynı verilere göre 17 milyon insan Türkiye'de günde 2 dolardan daha az bir gelirle yaşamak zorunda. Koç'un dünyanın en büyük 200'üncü şirketi olma hevesiyle hedef belirlediği Türkiye Koç sayesinde aç ve yoksul insanların yaşadığı bir ülke olmaktan kurtulabilecek mi?

Rahmi Koç, "TÜPRAŞ'a yüksek fiyat vermediniz mi?" sorusuna "petrol fiyatlarının yüksek devam etme olasılıkları hesaplandı. Çünkü petrolün varili 60 dolarken TÜPRAŞ'a gelir farklı olur, 70 dolara çıkınca değişir. Tüm bunlara bakıp TÜPRAŞ'a karar verdik" diye cevap verirken acaba hangi memleket sevgisiyle hesap yapmakta! Koç Enerji Grubu Başkanı Erol Memioğlu ihale sonrasında, "Koç ülkesine ne kadar güvendiğini bir kez daha gösterdi" diye açıklama yaparken herhalde bunu kastetmekteydi. Alanın da, satanın da, karşı çıkar görünenin de vatan-millet edebiyatı yapmasında bir gariplik yok mu? Kıbrıs'ı vermeyiz diye naralar atarak memleket sevgisinde başa gürleşen ATO başkanı Sinan Aygün türünden adamların Erdemir'i almak için kuyruğa girmesinde bir aldatma hissetmiyor musunuz?

Yabancıya gideceğine, bana gelsin diyen bu adamların bu ülkede

işçi sınıfının ve emekçi yoksul kitlelerin aşı, işi, örgütlülüğüyle ilgili -yanlışlıkla bile olsa- tek bir olumlu sözü mevcut mu? Daha dün asgari ücret fazla diyenler, bölgesel asgari ücret önerenler sözüm ona memleket sevgisinden çıldıran ATO başkanı ve türünden adamlar değil miydi? Öyleyse tek ve temel amacı işçi sınıfının ve emekçi yoksul kitlelerin çıkarlarını savunmak ve bunun için mücadele etmek olan sendikaların TÜPRAŞ'ın, Erdemir'in özelleştirilmesine karşı "ulusal çıkar" dışında tek bir işçi sınıfı temelli politik talebe sahip olmaması ne anlama geliyor?

Sendika bürokrasisi özelleştirmelere karşı bildiri okuyup, salon toplantısı yapmayı öneriyor

Türk-İş başkanı Kılıç, "söz konusu özelleştirmelerden elde edilecek gelirlerin yatırım, eğitim ya da sağlık harcamaları için kullanılmayacağını, satış gelirlerinin faiz ödemelerine gideceğine" dikkat çekmiş! Bak sen! Eğitim ve sağlık zaten büyük oranda özelleşti, yatırım dediğin ise ne zaman işçi sınıfına, emekçilere yansıdı ki? Öyleyse Kılıç bize hangi masalı anlatıyor? Neden yüz binlerce üyesini özelleştirmeye karşı meydanlara çağırıyor? Hangi güç

yüz binlerce işçinin muhalefetine karşı durabilir?

Kılıç başkanlığındaki Türk-İş ne yapıyor; aynen şunu: "Öte yandan Türk-İş, özelleştirmeler ile sosyal güvenlik alanındaki hak kayıpları başta olmak üzere, çalışanların diğer önemli sorunlarına ilişkin tepkilerini ortaya koymak ve **kamuoyunu duyarlı hale getirmek amacıyla 19 Eylül'de Emek Platformu'nu toplantıya çağırarak. Bağlı sendikaların örgütlü olduğu tüm işyerlerinde de 26 Eylül'de Türk-İş'in hazırladığı bildiriler okunacak. Türk-İş önderliğinde, 3 Ekim sonrasında ise bölgesel düzeyde salon toplantıları düzenlenecek.**"

Evet, atı alan Üsküdar'ı geçmiş, beyefendiler kamuoyunu duyarlı hale getirmek için bildiri okuyup, salon toplantıları yapacaklarmış! (Öylesine gönülsüzler ki salon toplantılarını bile 3 Ekim sonrasına ertelediler.) İşte işbirlikçi-hain sendika bürokrasisine bir örnek. "TÜPRAŞ'ın, TELEKOM'un, PETKİM'in, ERDEMİR'in, enerjimizin, madenlerimizin, limanlarımızın satışı ülkemizin geleceğinin, çocuklarımızın yarınlarının satışlarıdır." diyen bu işbirlikçi-hain bürokrasinin önerebildiği tek şey bildiri okuyup, salon toplantısı yapmakla sınırlıyken kendilerini başka nasıl tarif edebiliriz ki?

TÜPRAŞ'ı da, ülkeyi de en iyi işçiler yönetir

İşçi sınıfı ve emekçiler ne Koç'un dünyanın en büyük şirketleri basamaklarını tırmanmasının koltuk değneği, ne Sinan Aygün türü adamların ucuz palavralarının şakşakçısı, ne de işbirlikçi-hain sendika bürokratlarının sınıf düşmanı tezgahlarında piyon olmamalıdır. TÜPRAŞ'da da, Erdemir'de de işçi sınıfının ve emekçilerin sadece tek bir çıkarı vardır; o da kendi sınıf çıkarıdır. İşçi ve emekçilerin çıkarı bu ülkenin alinteri dökerek yaşayan tüm insanların ortak çıkarı demektir. Ve bu asla özelleştirmeler yoluyla sağlanmaz. TÜPRAŞ'ı da, ülkeyi de en iyi işçi ve emekçiler yönetir.

Coca Cola İşçilerinin Mücadelesi Sürüyor

Nakliyat-İş sendikasına üye oldukları için işten atılan Coca Cola işçilerinin direnişi 140. gününe yaklaştı. İşçiler Coca Cola işverenini protesto etmek için, 22 Eylül günü Altunizade Kavşağı'ndan Coca Cola Türkiye Genel Müdürlüğü'ne kadar yürüdüler. "Yaşasın Coca Cola Direnişimiz, Atılan İşçiler Geri Alınsın, İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek, Yaşasın İşçilerin Birliği" yazan pankart ve dövizler taşıyan işçiler, ayrıca "Cola İçen Bush Olsun,

Coca Cola İşçisi Köle Değildir, Direne Direne Kazanacağız" sloganlarını attılar. Coca Cola Türkiye Genel Müdürlüğü önüne gelindiğinde Nakliyat-İş Genel Başkanı Ali Rıza Küçükosmanoğlu tara-fından bir açıklama yapıldı. Coca Cola işçileri mücadeleyi büyütmede kararlılar. Mücadelenin kazanılması diğer işyerlerinin, özellikle de çalışmaya devam eden sendikalı işçilerin Coca Cola işçilerinin mücadelesine destek vermesiyle mümkün olacaktır.

Migros'ta Lokavt Kararı

Tez-Kop-İş Sendikası'nın Migros ve Şok perakende satış mağazalarında çalışan 6 bin üyesi adına, toplam 416 satış mağazasında grev kararı alması üzerine, Migros işvereni de bütün bu işyerlerini kapsamak üzere lokavt kararı alacağını açıkladı. 2822 sayılı yasa işverenlere bu hakkı tanıyor. Migros işvereni, lokavt kararını uygulayabilmesi zor. Çünkü yüzlerce mağazayı kapatmaya cesaret edemez.

Migros, Koç grubunun bir şirketi. Koç dünyanın en büyük şirketlerinden. Koç bilindiği üzere son olarak da TÜPRAŞ'ı 4 milyar 140 milyon dolara aldı. Peki emekçilere gelince neden haklarını vermekten kaçıyor? 400-450 YTL.lik sefalet ücretlerini işçilere layık görüyor? Çünkü Migros ve diğer tüm şirketler emekçileri sömürerek zenginleşiyor, dünya devi oluyor.

Serna-Seral İşçilerinin Grevi Sürüyor

Yaklaşık 16 ay önce kötü çalışma koşullarına karşı Teksif Bakırköy şubesinde örgütlenen Serna işçileri, patronun 2 yıl zam vermedikten sonra teklif ettiği yüzde 3 oranında zamma karşı 16 Eylül'de greve çıktılar. Patron da 19 Eylül'de lokavt ilan etti.

Emekliler Toplu Sözleşme İstiyor

Disk'e bağlı Emekli-Sen üyesi 200'ü aşkın emekli, Cuma günü Ankara'da Anıttepe Parkı'nda buluştu. Buradan pankartlarla Çalışma Bakanlığı'na kadar sloganlar eşliğinde yürüdüler. Bakanlığa sözleşme taslağını sundular.

Emeklilerin talepleri şunlar; hükümetle toplu sözleşme masasına oturmak, TÜFE alacaklarının hemen ödenmesi, yılda 2 ikramiye, taban ücretin 750 YTL olarak belirlenmesi, 1 ton kömür ve yarım ton odun parası ödenmesi, yarım aylık tutarında hastalık yardımı, 500 YTL ölüm yardımı vb. Emekli-Sen üyeleri bu talepleri için yürüdüler.

Polisin slogan atmalarına ve yola inmelerini engelleme girişimlerine rağmen, "kaldırıma sığmadıklarımızı" belirterek yola inen emekliler, "sözleşme hakkımız söke söke alırız" sloganlarıyla yürüdü. Emekliler hükümeti, emeklilerin taleplerini içeren taslak metnini dikkate alıp sorunların çözümü için adım atmaya çağırdılar.

Oya Şen

Grevin ardından işçiler fabrikanın önünde sabah 8'den akşam 8'e nöbet tutmaya başladılar. Geceleri de bir grup işçi fabrika önünde bekliyor. Ancak kapı önünde bekleyen çevik kuvvet işçilerin grev çadırı kurmasına izin vermiyor.

Serna patronu aynı Turkuaz fabrikasında olduğu gibi fabrikayı kapatabilir. Çünkü bölgedeki tekstil işverenleri sendikalaşmayı engelleme yönünde kararlılar. Bu yüzden fabrikayı da kapatabilirler. Mücadelenin başarısı grevin yaygınlaştırılabilmesi ile mümkün. Bostancı'daki fabrikada direnen işçileri destekleyelim.

Deri İşçilerine Silahlı Saldırı

Balıkesir Gönen Deri Sanayi'nde örgütlenen işçiler, Deri-İş sendikasına üye oldular. Bunun üzerine birçok işçi işten çıkarıldı. Atılmaları karşı işçiler direnişe geçtiler. Fabrika önünde direnen işçilere 31 Ağustos'ta patronun korumaları saldırdı. Çıkan kavgada bir işçi başından yaralanırken, bir işçinin de kolu kırıldı. Bununla yetinmeyen korumalar direnişçilerden Harun Kökçü'yü silahla yaraladılar.

Saldırıları protesto etmek için bölgedeki işçiler 1 Eylül'de iş bıraktılar. İstanbul Zeytinburnu'nda Çolakoğlu Deri'nin önünde protesto eylemi yapmak isteyen sendikalara saldırıldı ve silah çekildi. Mehter marşı çalan mağaza diğer esnafı da sendikacılara saldırmaya çağırdı ancak esnaf saldırıya katılmadı. İşçi sınıfı bu saldırıları yönlendiren patronlardan da, tetikçilerinden de, onları koruyan polis ve siyasetçilerden de hesap soracak!

İleri İşçileri Davayı Kazandılar

Sendikalı oldukları için işten atılan İleri Deri işçileri, işe iade davasını kazandılar. Mahkeme işçilerin işe iade edilmelerine ve dört aylık ücretleriyle, diğer haklarının

verilmesine karar verdi. İşveren işçileri geri almazsa yaklaşık 1 yıllık ücret karşılığı olan sendikal tazminatlarını ödemek zorunda kalacak

MİTAŞ İşçileri Fabrikadan Çıkarıldı

Sendikalaştıkları için işten atılan Mitaş işçileri işyerini işgal etmişti. Türk Metal üyesi olan işçilerden 19'u 23 Ağustos'ta işten çıkarılmıştı. İşçiler, patronun ve polisin tehditlerine rağmen direnişlerini kapı önünde sürdürüyorlardı. İşçilerin mücadelesi sonucu işyerinde sendika kabul edildi ama atılan işçilerden 6 öncü işçi işe alınmadı.

Akyıl İşçileri Patrona Geri Adım Attırdı

Akyıl işçileri sendikasız olmalarına karşı verdikleri 20 günlük mücadele sonucu patrona geri adım attırdılar. Ve patrona bir sözleşme imzalattılar.

Erdemir İşçileri TEM Otoyolunu Trafiğe Kapattı

Erdemir'in özelleştirmesine karşı mücadele eden işçiler, İstanbul-Ankara TEM Otoyolu'nun Bolu Dağı kesimini trafiğe kapadılar. Hükümet aleyhine slogan atan işçiler, uzun süre trafiği kestikten sonra polisin müdahalesiyle yolun bir hattı ulaşılabilir hale geldi. Erdemir işçileri eylemin ardından araç konvoyu oluşturarak Kdz. Ereğli'ye gittiler. Eylem sonucunda uzun trafik kuyrukları oluştu.

26 Eylül'de Erdemir'le ilgili teklifler verildi. Nihai görüşmeler ise Ekim ayının ilk haftasında başlayacak. Erdemir'de ön

yeterlilik alan firmalar şunlar: Arcelor S.A. (Lüksemburg), Azovstal-Metinvest Ortak Girişim Grubu (Ukrayna), Corus Group PLC (İngiltere), Ereğli Ortak Girişim Grubu (Aralarında Kibar Holding, Borusan Holding, İÇDAŞ, Turkon Holding, Murat Denizcilik ve Diler Holding gibi pek çok firma yer alıyor), Koç Holding A.Ş., LebGoK-Oskol Ortak Girişim Grubu (Rusya), Mittal Steel Company N.V. (İngiltere), NLMK-Open Joint Stock Company Novolipetsk Iron and Steel Corporation (Rusya), Nurol-Limak-Özaltın-Alkol Pazarlama Ortak Girişim Grubu, OYAK, Posco (Güney Kore), Severstal (Rusya), Zorlu Holding A.Ş.

Satıştan önce fabrika içinde de bazı değişiklikler gerçekleşiyor. Teşvikli ya da zorlayarak emekli ederek işçi sayısı azaltılmaya çalışılıyor. Özelleştirme öncesi 2 bin 500 yüz işçi çıkartılacağı iddia ediliyor. Bu arada bazı müdürlüklerde sona erdiriliyor. Örneğin çevre müdürlüğü bunlardan biri.

Erdemir'in özelleştirilmesi çok yaklaştı. Bu satışı geri döndürmek için, yapılan eylemlerin yetersiz olduğu açık. Sendika bürokratlarını aşan, yaygın bir mücadele olmaksızın özelleştirmeyi durdurmak çok zor. Ancak son ana kadar mücadeleyi sürdürmek, özelleştirmeyi engellemek için çaba göstermek gerekiyor. Özelleştirmenin ardından saldırıların yoğunlaşacağını düşünerek yarınki mücadelelere hazırlanmak, örgütlenmek gerekiyor.

Volvo 1500 İşçiyi İşten Çıkartıyor

Dünyanın en büyük otomotiv üreticilerinden Volvo, üretimdeki artışına rağmen önümüzdeki yıl 1500 işçiyi işten çıkaracağını açıkladı. Az işçi, düşük ücret, uzun esnek çalışma saatleri tüm firmaların doğal uygulamaları haline geliyor. Bunu engelleyecek ise işçi sınıfının uluslararası örgütlenmesidir.

Mücadele Edersek Kazanma Şansımız Var

Çalıştığım fabrikada 1,5 yıldan sonra ilk defa bir alkışlı protesto eylemi yapıldı. 27 Eylül akşamı paydosa 20 dakika kala bir arkadaş yanıma gelerek “zil çaldığında eylem yapacağız” dedi. Nasıl bir eylem diye sorduğumda, “bilmiyorum” dedi. Aradan 2 dakika sonra temsilci arkadaşımızı aradı “bir bayan arkadaşımızı işten çıkarıyorlar, çıkmak istemeyen arkadaşımız yapılan baskılar sonucu bayıldı ve hastaneye kaldırıldı. Buna tepki olarak eylem kararı aldık” dedi.

Fabrika iki katlı, iki katında da dikimhane var. Alt katta yaklaşık 100 işçi, üst katta ise 30’a yakın işçi çalışıyor. Ben de üst katta çalışıyorum, iki temsilcimiz alt kattaydı. Bir temsilcimiz de bayılan işçi arkadaşla hastaneye gitmişti. Alınan alkışlı eylem kararını kesinlikle uygulamak zorundaydık. Benim bulunduğum bölümde hepimiz hazırдық. Zilin çalmasıyla alkış tufanı koptu, ıslıklar çalındı, yuh çekildi. Aynı anda alt katta aynı şekilde eylem yapıldı. 10 dakika kadar sürdü.

Dışarı çıkıldığında temsilciler “sendika binasında toplantı var” dedi. Toplantıya 28 işçi katıldı. Toplantının gündemi “ertesi gün ne yapılacak? Ne yapılmalı? İşveren ne yapabilir?” idi. Ne pahasına olursa olsun çıkarılan arkadaşımızı işe geri alacağız kararı çıktı. Bunun için ertesi sabah kartlarımızı basıp dışarı çıkma ve arkadaşımız alınmazsa işbaşı zili çalana kadar dışarıda alkışlı protesto yapma kararlarını oybirliği ile aldık. Toplantıya katılmayanları da haberdar etmek için ertesi sabah servislerde bu kararı yaymaya karar verdik. Sabah alınan kararın birinci adımı gerçekleşti. Dışarı çıktık. Arkadaşımız içeri alınmıştı. Zafer bizimdi. Alkışlarla içeri girmek

istedik. Ama baştemsilci buna gerek olmadığını söyledi. Bu hareket işçilerin tepkisine neden oldu.

İşe geri aldirmek kazanımdı

Sendikalaşmamızdan bu yana ilk defa sendikadan bağımsız olarak atılan bir işçiyi mücadeleyle işe geri aldirdik. Bu çok önemli bir kazanımdı. Ve bu kazanım işçilerin ve temsilcilerin aldığı karar sonucu yapıldı. Eylem işverene geri adım attırdı, arkadaşımızı işe geri aldirdik. Bu mücadele işçiler üzerinde büyük bir moral oldu. Özellikle de sözleşmeden önce işçilerin her şeye rağmen birlikte hareket ederek atılan işçinin geri alınmasını sağlamalarının hem patrona hem de sendikacılara gereken mesajı verdiğini söyleyebiliriz. Tabii ki bundan sonraki süreç daha zor geçecek. Bunun için yapılması gereken örgütlülüğümüzü daha da güçlendirmeliyiz. Gelecek saldırılara karşı tek yumruk olarak karşı koymalıyız.

Eksiklerimiz neydi?

Baş temsilci işçilerle birlikte aldığı eylem kararına uymadı. Bu da bizlerin büyük tepkisine neden oldu. İşçiler, “temsilcilere birlikte aldığımız bir karara nasıl uymazsınız” diye tepki gösterdiler. Bazı arkadaşlar bu sendikanın verdiği bir karar olabilir diye söylediler. Bunun için üç işçi arkadaş temsilcilerle konuşmaya karar verdik. Konuştuğumuz temsilci arkadaş işçilerin aldığı karara uymak zorundasınız, aksi takdirde bizde sizin aldığınız kararlara uymayız dedik. Bunun üzerine yapılan toplantıda temsilciler özeleştiri yaptılar ve bunun tamamen heyecandan kaynaklandığını ve bunun için özür dileyip bir daha aynı şeyin yaşanmaması için şeref sözü verdiler. Bütün bunlar bizlere ders olmalı, temsilciler olayı başlatabilir, ama sürdüremezler çünkü onlara da patron ve sendika tarafından baskı

geliyor. Eğer işçiler kendi bağımsız örgütlülüklerini yaratabilirse, mücadele anında temsilcilerin istekleri değil, işçi çoğunluğunun söyledikleri yapılırdı. Bu eylem başarıyla gerçekleşmiştir. Ama patron da karşı saldırı planları yapmaya başlamıştır. Böyle olayların ardından öne çıkan sınıf bilinçli işçileri tespit edip toplu olarak işten çıkarmaya çalışırlar. Bu nedenle örgütlenmemizi artırarak baskılara karşı daha güçlü durabilmeliyiz.

Bir tekstil işçisi

Kaza Çok, Önlem Yok

Geçen hafta iki işçi daha iş kazası geçirdi. Bir işçi (3-11) vardiyasında, sıcak demirlerin soğumaya bırakıldığı platformun üzerine düştü ve vücudunun belli bölümleri yandı. Ertesi gün (8-3) vardiyasında ayağı iki demirin arasına sıkışan işçinin ise ayağı şişti ve morardı. İki işçi de kazadan sonra belli bir süre izne ayrıldı.

Peki işçiler işe döndükten sonra ne olacak, değişen bir şey olacak mı? Hayır, işçiler aynı şekilde çalışmaya devam edecekler, çünkü iş kazasında suçlu gösterilen işçiler oluyor. Patron işçilerin ihmalkarlık, dalgınlık, dikkatsizlik yaptığını söyleyerek suçu işçilerin üzerine atıyor. Patron masraftan kaçmak için hiçbir tedbir almıyor. Bizler patronun bu tutumu karşısında gerçek suçlunun patron olduğunu biliyoruz. Buna karşıda karalı bir şekilde örgütlenmeli, birliğimizi sağlamalı ve patronun iş kazalarını engelleyecek tedbirleri alması için mücadele etmeliyiz. Şunu unutmamalıyız bizler birlikte mücadele edersek patron böyle rahat davranamaz.

Bir metal işçisi

İşe Yetişmek İçin Acele Ediyoruz

Geçen ay servisi kaçıran bir işçi minibüsten indikten sonra karşıya geçerken araba çarptı. Arkadaşımız şanslı sayılırdı, sadece bacağı kırıldı ve bir kaç çürükle kurtuldu.

Ama bir diğer arkadaşımız bu kadar şanslı değildi. Sabah servise binmek için karşıdan karşıya geçerken arkadaşımız trafik kazası geçirdi ve hayatını kaybetti.

Çünkü sabahları servisler bir iki dakika bile beklemeden gidiyorlar ve işçileri yolda

görseller bile beklemiyorlar. Böyle olunca bizler de bir kaç dakika geciksek acele ediyoruz. Servisi kaçırmamak için ve işe geç kalmamak için.

Acele etmemizin sonunda hayatımızdan oluyoruz ya da aylarca yatağa bağlı kalıyoruz.

Aldığımız az ücretle ancak geçimimizi sağlıyoruz. Bu kadar acelenin sebebi işyerimizin evlerimize uzak olması. Cebimizde para olmadığı için servisleri kaçırmak istemiyoruz ya da geç kaldığımızdan dolayı şeflerin ekşi suratını görmemek için acele ediyoruz.

Bu kazaların sorumlusu sermayenin azgın sömürü düzenidir. Sömürü düzenine karşı örgütlenelim.

Bir tekstil işçisi

Ekim Devrimi ve Ulusal Sorun

Kürt halkına dönük faşist saldırıların yoğunlaşarak arttığı şu günlerde ulusal sorun yine gündemde. Bu konuda sol hareket içinde de kafa karışıklıkları mevcut. Ekim Devrimi'nin 88. yılında, bir kez daha Ekim devrimini rehber edineceğiz. Devrimin öncesinde ve sonrasında Bolşeviklerin ulusal sorun karşısında nasıl tutum aldıklarını ve ezilen halkların mücadelelerini proletaryanın mücadeleleriyle nasıl birleştirdiklerini analiz edeceğiz.

Rusya: Milletler Hapisesi

Çarlık Rusyası, bir ulus devlet değil, bir milliyetler devletiydi. Batısında görece daha ileri, kültürel olarak daha gelişmiş ancak Rusya'nın boyunduruğunda bulunan Polonya, Litvanya, Finlandiya, Estonya, Ukrayna, Letonya gibi uluslar vardı. Ülke 70 milyon Büyük Rusa karşılık 90 milyon farklı milletten oluşmaktaydı. Ülkenin yüzde 43'ü Rus'tu. İmparatorluğun yüzde 57'si (yüzde 17'si Ukraynalı, yüzde 6'sı Polonyalı, yüzde 4,5'i Beyaz Rus) diğer milletlerden oluşmaktaydı. Özellikle Doğu'daki milletler üzerindeki tahakküm çok daha vahşiydi. Gecikmiş burjuva devrimi, sadece Rusya'da değil, Türkiye, Avusturya-Macaristan gibi ülkelerde patlamalarla gündeme geliyordu.

Lenin bu patlamalı durumu farkettiler ve parti programının ayrılma hakkını formüle eden 9. maddesini inatla Rosa Luxemburg'a karşı savundu. **Kendi kaderini tayin hakkı, yani ayrılma hakkı ayrılıkçılığı öne çıkarmayı hedeflemiyordu. Bir milletin zorla başka bir milletin ulusal egemenliği altında tutulmasına karşı duruyordu. Lenin, Troçki ve diğer Bolşevik liderler, parti içerisinde ve işçi örgütlerinde milliyetçilik hastalığına karşı sert bir mücadele verdiler. Bolşevikler,**

farklı milletlerden emekçileri gönüllü bir sınıf disiplini aracılığıyla parti içerisinde birleştirmeye çalışıyorlardı. Parti, federatif-ulusal anlayışı reddediyordu. Bolşevik partisi ve Rus proletaryası bu yöntem sayesinde ezilen ulusların güvenini kazanabildi.

Şubat devrimi

Şubat devrimiyle monarşi devrildi ancak Kerenski hükümeti ezilen ulusların bağımsızlıklarını ilan etmelerine izin vermedi. Liberal koalisyon, ezilen halkların taleplerini görmezden geldi. Kurulan demokratik devlet Büyük Rusların devleti konumundaydı.

İlk patlak Finlandiya'da meydana geldi. Ülke nüfusunun yüzde 14'ünü oluşturan sanayi proletaryası köylüleri de peşine taktı ve Finlandiya Parlamentosu (Seym), Sosyal Demokratların dünyada ilk kez çoğunluğu aldığı parlamento oldu. Hükümet Finlandiya meclisini tanımadı ve askerle müdahale etti. Sovyetlerin desteğine rağmen Fin emekçileri ayaklanmaya hazır değildi. Buna rağmen hükümet, 23 Ekim'de Finlandiya'nın bağımsızlığı yönünde karar almak zorunda kaldı.

Rus burjuvazisi, Rusya'yla zayıf iktisadi bağları olan Finlandiya'ya bağımsızlık tanımaya razı olsa da, Ukrayna'ya bağımsızlık tanımak istemiyordu. Çünkü özellikle buğday ve kömürüne ihtiyacı vardı. Ukrayna burjuvazisi de oldukça geri konumdaydı. Ukrayna ve Beyaz Rusya'da burjuvazi büyük ölçüde Alman, Rus, Yahudi ve diğer yabancıardan oluşuyordu. Diğer devletlerde de durum pek farklı değildi. Bu gerilik nedeniyle Ukrayna burjuvazisinin ulusal talepleri yoktu.

Özellikle kırsal alandaki yerel halk görmezden geliniyordu. Şubat devrimiyle uyanan Kuzey Kafkasya, Orta Asya halkları, ne

burjuvaziyle ne de proletarya ile tanışmışlardı. Mücadele, ulusal alfabe, din adamı veya öğretmen isteği gibi talepler üzerinden gerçekleşiyordu. Kendilerine müttefik arayan Votyaklar, Çuvaşlar, Ziryanlar, Dağıstanlılar ve Türkistanlılar Bolşeviklere yönelmeye başladılar. Bolşevikler Polonyalılar, Beyaz Ruslar arasında da etkin hale geldiler. Yine de Şubat devriminden sonra Bolşevikler henüz çevre ülkelerde devrime yön verebilecek bir güce sahip değillerdi.

Ezilen Halklar Proletaryanın Mücadelesine Katılıyor

Geri bir ülkede proletarya, ulusal sorunun çözümünü de üstlenmek zorunda kaldı. Yani, ezilen halkların kaderi işçi sınıfının mücadelesine bağlıdır. Bunun için ezilen halkların burjuva ve küçük burjuva partilerin önderliğinden kurtulmaları gerekir. Rusya'da da böyle oldu.

Kerensky'e, Ruslaştırılmaya, savaşa karşı olan işçiler, köylüler, Ukraynalı, Beyaz-Rus ya da Tatar askerler proleter ayaklanmanın müttefiki haline geldiler. Finlandiya'da, Letonya'da, Estonya'da, Ukrayna'da ulusal mücadeleler kısa zamanda proleter mücadelenin müttefiki olurken, Doğu'da süreç daha ağır ilerliyordu. Buradaki halkların proletarya safına geçişi büyük ölçüde iktidarın fethinden sonra gerçekleşti. Sonuç olarak Troçki'nin deyimiyle **"ulusal sel, tıpkı toprak seli gibi, Ekim Devrimi'nin yatağına akıyordu."** Ezilen halklar, sürekli devrim tezine uygun olarak, siyasi, tarımsal, ulusal özgürleşme gibi temel sorunlardan proletaryanın egemenliğine doğru ilerliyordu.

Lenin, ezilen halklardaki devrimci damarı çok önceden keşfetmişti. Lenin, **"emperyalist bir tahakküm savaşına karşıt olarak, ulusal bir**

kurtuluş savaşının, kendisi de tüm dünya işçi sınıfının kuruluş mücadelesine onsuз olmaz bir halka gibi katılan bir başka ulusal devrim biçiminden başka bir şey değildir" diyordu. Ancak Lenin asla sömürge ülkelerin burjuvazisine devrimci bir misyon biçmedi. Oysa neredeyse tüm sömürgelerde

burjuvalar yurtseverlikte Rus burjuvazisiyle yarışıyorlardı. Şubat devriminden sonra Kadetlerle işbirliği yaptılar. Ekim devriminden sonra da Bolşeviklere savaş açtılar.

Lenin'in aksine Stalin, sömürge devletlerinin burjuvazisine devrimci misyon biçer. Stalinist bürokrasinin bu hatası, Çin devrimi sırasında

burjuvazi yabancı sermayenin acentesi gibi gelişir. Sömürge devletlerin burjuvazisi, emperyalist burjuvaziyle kendini aynı kampta bulur. Rusya'da bağımsızlığını kazanan ulusların burjuvaları da emperyalist devletin burjuvalarıyla anlaşmayı tercih ettiler. Polonyalı, Baltıklı, Tatar, Ukraynalı, Yahudi

Koumintang'ın Çinli komünistleri katletmesine neden olacaktı. Stalinist bürokrasinin telkiniyle ulusal burjuvazinin temsilcisi Çan Kay Şek'in ordusuna katılan Çinli komünistler, Japon ordularının yenilmesinin ardından Çan Kay Şek tarafından katledilmiştir.

devamı 16. sayfada

Devrimin Ardından

Ekim devriminin ardından Lenin, Büyük Rus şovenizmine karşı savaş açtı ve tüm ezilen halkların ayrılma hakkını tanıdı. Bu tutum Çarlık Rusya'sının ezilen halklarının Bolşevik partisine güvenini sağladı. Bu politika sayesinde ezilen ulusların büyük bir kısmı işçi sınıfının iktidarı olan Sovyetlerin içinde kaldılar. Ayrılma hakkı, birleşme hakkı haline geldi.

Devrimin ardından milletler arasında eşitliğin sağlanması için geri ülkelere destek verilmeye başlandı. Özellikle Doğu'da önemli sanayi yatırımları oldu. Parti kadroları Doğu ülkelerine desteğe gitti.

ölçüde Rus'tu) dışındaki milletlerin tamamı köylü milletlerdi. Bu anlamıyla da güvenilemezlerdi. Bürokratik kast büyük Rus milliyetçiliğinin sözcüsü haline geldi.

Sonuç

Ekim devriminin ilk yıllarında Bolşevikler, ezilen ulusların ayrılma hakkını tanımıştı. Sovyetler içinde kalanlar da geniş bir özerkliğe sahipti. Parti, içerideki bazı şoven eğilimlere rağmen halkların eşitliği ilkesini ısrarla savundu. Ancak Stalinist bürokratik kastın parti içinde egemenliği sağlanmasıyla durum değişmeye başladı. Büyük Rus milliyetçiliği ülke politikasında egemen

Ancak Stalinist bürokrasinin parti içinde egemenliği sağlamasıyla durum değişmeye başladı. Merkezileşen devlet aygıtının standartlarını Büyük Rus bakış açısı belirlemeye başladı. Moskova'daki bürokratik kast diğer ulusları eşit olarak tanımak niyetinde değildi. Kızıl ordu Ruslaştırmanın bir aracı haline geldi. Büyük Rus milliyetçiliğinin 2 temel argümanı vardı. Birincisi, milliyetçiliğin ve kendi kaderini tayin hakkının proletaryanın evrensel mücadelesiyle bağdaşmadığı fikriydi. İkincisi de, Polonya, Finlandiya ve Baltık devletleri ayrıldıktan sonra Rusya ve Ukrayna (sanayi proletaryası büyük

olmaya başladı. Lenin'in "gönüllü birlik" ilkesinin yerini baskı ve dayatmalar aldı.

Kaynakça:

1. Rus Devriminin Tarihi, Lev Troçki, Cilt III, Yazın Yayıncılık,
2. Bolşevik Devrimi, E.H. Carr, Cilt I, Metis Yayıncılık

Fuat Karan